

## Suojeltavan luontotyyppin rajojen määrittäminen

### 1 Kohde

|                        |                             |
|------------------------|-----------------------------|
| Nimi:                  | Varisvuoren tervaleppämetsä |
| Suojelualuetunnus      | LTA275562                   |
| Kunta:                 | Luhanka                     |
| Kiinteistöt:           | 435-401-1-139 Ylä-Hakolahti |
| Pinta-ala:             | 1,0                         |
| Omistaja:              | [REDACTED]                  |
| Suojeltu luontotyyppi: | tervaleppämetsä             |

### 2 Aluekuvaus

Liitekarttaan merkitty luonnonsuojelulain 64 §:n tarkoittama suojeltu tervaleppämetsä sijaitsee Luhangassa Onkisalonn eteläosassa Onkisalontien itäpuolella olevassa notkossa. Alueen läpi kulkee puro. Kuvion luontotyyppi on rahkaista tervaleppäkorpea, jossa esiintyy myös kangasmaalaikkuja. Valtapuuna on kuviolla kasvaa pääosin tervaleppää, jonka seassa on koivua ja kuusta sekä yksittäisiä haapoja, mäntyjä ja harmaaleppiä. Puusto on eri-ikäisrakenteista ja paikoin järeää. Alikasvoksessa on jonkun verran kuusta, koivua, leppää ja pihlajaa. Lahopuuta on runsaasti. Kohde on luonnontilainen.

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus on tehnyt kohteelle luonnonsuojelulain luontotyyppin inventoinnin 14.7.2025.

Tervaleppämetsät ovat nykyään harvinaisia, koska monenlainen ihmistoiminta on hävittänyt esiintymiä. Luontotyyppin säilymisen kannalta on tärkeää rajata kaikki luonnontilaiset ja luonnontilaiseen verrattavat esiintymät.

### 3 Asianosaisten kuuleminen ja lausunnot

Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on hallintolain 34 §:n mukaisesti kuullut asianosaisia (maanomistajia) 26.9.2025 päivätyillä kirjeillä (KESELY/2327/2025). Kannanottoja kuulemisen yhteydessä ei toimitettu.

ELY-keskus on pyytänyt Luhangan kunnalta lausuntoa Varisvuoren tervaleppämetsän rajaamista koskevassa asiassa 3.10.2025. Kunta ei ole toimittanut lausuntoa asiasta.

### 4 Lupa- ja valvontaviraston päätös

Lupa- ja valvontavirasto päättää, että luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tervaleppämetsän rajat määritellään liitekarttaan merkityllä tavalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 1 momentin nojalla liitekarttaan merkityn alueen hävittäminen tai heikentämien on kielletty. Luontotyyppin ominaispiirteitä ovat tietynlainen kallio- ja maaperä sekä niiden vesi- ja ravinnetalous ja näihin olosuhteisiin luontaisesti

sopeutuneet eliölajit ja eliöyhdyskunnat. Luonnonsuojeluasetuksen 4 §:n mukaan tervaleppämetsä on alue, joka on luontaisesti syntynyt korpi, luhta tai lehto, jossa tervaleppä on runkoluvultaan valtapuuston runsain laji.

Esimerkiksi seuraavat toimet saattavat hävittää esiintymispaikan tai heikentää sitä:

- rakennusten, rakennelmien tai teiden rakentaminen;
- maa-ainesten tai kaivoskivennäisten ottaminen, maa- tai kallioperän vahingoittaminen;
- ojittaminen tai muu alueen vesitalouden muuttaminen;
- tervaleppämetsille tyypillisen luontaisen kasvillisuuden ja puuston poistaminen, hävittäminen tai vahingoittaminen;
- moottoriajoneuvolla ajo muutoin kuin alueen luonnonhoitotoimien yhteydessä;
- kaikenlainen muu toiminta, joka saattaa vaikuttaa epäedullisesti alueen ominaispiirteiden säilymiseen.

Luontotyyppirajauksen aluetta voidaan tarvittaessa hoitaa Lupa- ja valvontaviraston hyväksymän suunnitelman mukaisesti ja maanomistajien suostumuksella esimerkiksi alikasvoskuusia tai vieraslajeja poistamalla.

Luonnonsuojelulain 64 §:n 2 momentissa tarkoitettu kielto tulee voimaan, kun Lupa- ja valvontavirasto on päätöksellään määritellyt suojeltuun luontotyyppiin kuuluvan alueen rajat ja antanut päätöksen tiedoksi alueen omistajille ja haltijoille.

Lupa- ja valvontavirasto on tarkistanut kohteen rajat ja todennut liitekarttaan merkityn alueen täyttävän luonnonsuojelulain 64 §:n mukaiset tervaleppämetsän kriteerit. Luontotyyppin säilyminen vaatii päätöksessä määritellyjä rajoja. Luonnontilaisten tervaleppämetsien taantumisen vuoksi luonnonsuojeluasetuksen määrittelyperusteet täyttävät tervaleppämetsät ovat merkittäviä luonnon monimuotoisuuden kannalta, ja siten tärkeitä luontotyyppin ja sen lajiston suotuisan suojelutason saavuttamiseksi.

## 5 Korvaussäännökset

Valtion korvausvelvollisuudesta on säädökset luonnonsuojelulain 111-113 §:ssä. Jos luonnonsuojelulain 64 §:n nojalla tehdystä päätöksestä aiheutuu maanomistajalle merkittävää haittaa, on valtio maanomistajan niin vaatiessa velvollinen korvaamaan haitan. Korvausvelvollisuus ei synny ennen kuin omistaja on 66 §:n nojalla hakenut lupaa poiketa kiellosta ja hakemus on hylätty. Jos on ilmeistä, ettei luvan myöntämiselle ole edellytyksiä toimitus korvauksen määräämiseksi voidaan panna vireille ilman luvan hakemista. Jos korvauksesta ei voida sopia, maanomistaja voi hakea toimitusta korvauksen määräämiseksi Maanmittauslaitokselta. Korvausten määräämisestä säädetä kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetussa laissa.

## 6 Merkitseminen kiinteistörekisteriin ja maastoon

Luonnonsuojelulain 121§:n 1 momentin mukaisesti päätöksestä tehdään merkintä kiinteistörekisteriin. Tarvittaessa Lupa- ja valvontavirasto vastaa rajojen merkitsemisestä maastoon. Luonnonsuojelualueen merkitsemisestä maastoon säädetään luonnonsuojelulain 59 §:ssä ja ympäristöministeriön asetuksessa luonnonsuojelualueen merkitsemisestä maastoon (261/2016).

Lupa- ja valvontavirastolla ei ole luonnonsuojelulakiin perustuvaa velvoitetta merkitä tämän päätöksen kohteena olevaa luonnonsuojelualueita maastoon.

## 7 Sovelletut oikeusohjeet

- Luonnonsuojelulaki (9/2023) 64 §, 121 §
- Luonnonsuojeluasetus (1066/2023) 4 §
- Hallintolaki (434/2003) 34 §

## 8 Asian käsittelijät

Asian on esitellyt biologi Johanna Hallman ja ratkaissut ryhmäpäällikkö lida Kämäri. Päätös on hyväksytty sähköisesti. Merkintä hyväksynnästä on päätöksen viimeisellä sivulla.

## 9 Päätöksen kuuluttaminen

Lupa- ja valvontavirasto tiedottaa tästä päätöksestä luonnonsuojelulain 121 §:n mukaisesti julkaisemalla kuulutuksen ja päätöksen Lupa- ja valvontaviraston verkkosivuilla osoitteessa <https://lvv.fi/ajankohtaista/kuulutukset-ja-yleistiedoksiannot>. Tieto kuulutuksesta julkaistaan luonnonsuojelulain 121 §:n sekä kuntalain (410/2015) 108 §:n nojalla myös suojellun alueen sijaintikunnan verkkosivuilla.

## 10 Muutoksenhaku

Tämä päätös on luonnonsuojelulain 64 §:n 3 momentin nojalla voimassa mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta, jollei Hämeenlinnan hallinto-oikeus toisin päättä. Lupa- ja valvontaviraston päätökseen tyytymätön saa hakea siihen muutosta Hämeenlinnan hallinto-oikeudelta kirjallisella valituksella. Valitusosoitus on liitteenä.

## 11 Päätöksestä tiedottaminen

Liitteet

Kartta  
Valitusosoitus

Jakelu

Kirjeitse saantitodistuksella maanomistajalle

Tiedoksi

sähköpostitse:

Ympäristöministeriö [kirjaamo.ym@gov.fi](mailto:kirjaamo.ym@gov.fi)

Keski-Suomen liitto [kirjaamo@keskisuomi.fi](mailto:kirjaamo@keskisuomi.fi)

Keski-Suomen elinvoimakeskus [kirjaamo.keski-suomi@elinvoimakeskus.fi](mailto:kirjaamo.keski-suomi@elinvoimakeskus.fi)

Maanmittauslaitos [kirjaamo@maanmittauslaitos.fi](mailto:kirjaamo@maanmittauslaitos.fi)

Suomen luonnonsuojeluliiton Keski-Suomen piiri ry [keski-suomi@sll.fi](mailto:keski-suomi@sll.fi)

Luhangan kunta [luhanka@luhanka.fi](mailto:luhanka@luhanka.fi)

Suomen ympäristökeskus [kirjaamo@syke.fi](mailto:kirjaamo@syke.fi)

Suomen metsäkeskus [kirjaamo@metsakeskus.fi](mailto:kirjaamo@metsakeskus.fi)

**Lupa- ja valvontavirasto**

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihtde: 0295 254 000

[kirjaamo@lvv.fi](mailto:kirjaamo@lvv.fi) | [lvv.fi](http://lvv.fi)

Tämä asiakirja LVV-U/34923/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/34923/2026 har godkänts elektroniskt

Esittelijä Hallman Johanna 18.05.2026 08:45

Ratkaisija Kämäri Iida 18.05.2026 08:54